

ANCELLAER
ENDE RAEDEN, Van Haere
Keyferlycke, ende Conincklycke
Majesteys Souverainen Raede des
Vorstendoms Gelre &c.

ALSOO VVy syn worden onderricht, dat in het voordactigh
Pruyffich Gelderlandt, signantelyck in den Ampte van Gelder,
figh veropenbaert heeft eene belmettelycke sieckte aen het Horne Vhee,
de welcke hier voorens in verscheyde Naebuyrige Landen gegrassceert
heeft, en de gheene tegenwoordigh in het voorsl. Ampte van Gelder
merckelyck toeneemt, sonder dat de precautien off Remedien, die-
men alreede gebruyckt heeft, den voortganck van allulcke gevaerlycke
sieckte hebben wederhouden: SOO IST, dat VVy anmerckende,
dat men in die ongeluckige omstandigheden gene genochsaeme voor-
sorge nemen can, soo om den voortganck der voorschreve sieckte
ende communicatie in de naebuyrige plaetsen, soo veel doenelyck, te
beletten, als om voor te komen de ellendige Verwoestinge van het
Horne Vhee op de plaette alwaer die sieckte haer openbaert, naer al-
voorens van de voorsl sieckte te hebben geïnformeert, soo het Gou-
vernement van Haere Majesteys Nederlanden tot Brussel, als der selver
Haere Keyserlycke, ende Conincklycke Majesteys administratie tot
Cleve, ende naer der selver Brieven van antwoorden daer over te heb-
ben becoomen: hebben by ende uyt crachte van speciaele autorisatie
van het voornoemde Gouvernement tot Brussel in dato den 6. deser, al-
mede gehooit het Officie Fiscael, goetgevonden te ordonneeren ende
statueren het naervolgende.

Ten eersten verbieden VVy den uytvoer van eenige Horne-beesten,
Vleesch,

Vleesch, ofte Vellen uyt den Ampte van Gelder naer eenige andere Landen, ofte plaecten van Haere Majesteys gehoorsaemheyt, op pene dat de selve Beesten, het Vleesch ende Vellen sullen gehouden worden voor besmet te wesen van de voorss. epidemique sieckte, en als dusdanigh in de aerde gedolfft sullen worden tot seven voeten diep, ter plaecte van den aenflagh, mitsgaeders op pene van Confiscatie der Schepen, VVagens, Karren ende Peerden, ende van arbitraire Correctie, selfs van Lyff straffe tot laste van den Inbrenger, ende van de gene diele wel wetens overgenomen, ofte gecoght sullen hebben, boven eene amende van 25. patracons, te verdeelen halff en halff tusschen den Aenbrenger ende den Officier exploictant, ende sulcx soo lange tot dat VVy, behoorlijk geïnformeert synde dat de voorseyde besmettelijke sieckte in den selven Ampte van Gelder cesseert, anders sullen hebben geordonneert.

Ten tweeden VVy willen dat soo in den voorss Ampte van Gelder, als op andere plaecten, alwaer de gemelte sieckte haer onverhoopentlijk soude coomen te veropenbieren, de stallen waerinne sich enige alfulcke beeste ofte beesten sullen bevinden, aenstonts geslooten worde, sonder dat eenigh van het daerin wesende Vhée, sal mogen worden verstaet, ofte anderwaerts gebrocht tot den tydt toe, dat de besmettelijke sieckte daerin volkomentlijk by genesinge sal cesseeren, wel verstaende dat de gene der beesten, die in alfulcke stallen sullen coomen te sterven, dicht daer by in de aerde sullen moeten worden gedolfft seven Voeten diep.

Ten derden de stallen, waerinne de sieckte sal syn geweest, sullen geslooten blyven voor den tydt van twee Maenden daer op volgende, sonder dat men het mist daer uyt sal mogen vervoeren off verbrenghen, het welck men in dusdaenige stallen sal moeten doen uytrotten, ende verbranden, ende sal het aldan naer expiratie van den voorseyden tydt, alnoch niet toegelaeten syn, eenigh nieuw Horne-Vhée in de selve stallen te laeten coomen, als met kennis van de VVeth der plaecte, naer dat by de selve sal wesen bevonden de gemelte stallen behoorlick te syn gesuyvert, tot dyen sal een jeder gehouden syn op de plaecten, off Distriecten, alwaer de sieckte haer veropenbaert, van den beginnen aff, tot twee Maenden naer de cesseeringe, hunne honden op den bandt gestaedelick te houden sonder die door de Gemeente los te laeten loopen

Ten vierden alsoo het te vreesen is dat door het slachten van Veerse Kalveren in desen Lande, in den tydt de voorseyde geweldige sieckte het grooter Hooren-Vhée aldaer wegh nemt, eene ongemeene schaersheyt

heyt van Vleesch en Levens middelen soude worden veroorsaecht, soo verbieden VVy by provisie ende tot naerder Order het slachten van eenige der Veerse Kalveren aldaer, op pene van thien Ducatons amende, te verdeelen als voor, welke pene oock sal plaetse hebben tegens alle ende een iegelijk, de gene aen iet van het gestatueerde by de twee voorgaende Arttykelen sullen worden bevonden te hebben geconvenicert.

Ten vyffden sal niemant vermogen soo in beslootene als opene Steden ende ten platten Lande te slachten, te doen ofte laeten slachten eenige Hoorne-Beesten, voor en alleer de selve gevisiteert syn, ende gelondt bevonden door een ofte twee Vereede Persoonen des verstaende, daer toe instantelijck naer de publicatie deser aen te stellen door de respectivé VVerhouders, op pene van te verbeuren de Amende van vyff pattacons voor jeder Contaventie.

Ten selden VVy b lasten alle Schorissen ende Officieren der Steden en Dorpen van den voortchreven Lande, soo haest haer eenige besmettelijcke sieckte onder hun respectyff Gebiedt soude veropenbaeren, daer aff sonder vertoef kennisse te geven aen Haere Maysteys Raedt ende Momboir, ende daer naer van vierthien daghen tot vierthien daghen den selven te informeeren van den voortganck off cesseringe van alsulcke sieckte, tot dyen van het getall van't Hoornen Viée, het welck sal coomen te vergaen, mitsgaeders van den Eff et ende succes van de Remedien, de welke men tot het stuten der selve sieckte sal hebben gebruyckt.

Ende alloo VVy onderricht syn van eenige precautien ende Geneesmiddelen, die men met een gewenscht succes gebruyckt. ende aangewendt heeft, soo tot voorkominge van dergelijcke sieckte, off Verhoedinge van der selver Communicatie, als oock om die te geneelen, soo hebben VVy geraeden gevonden de selve publyck te maecken, en ten dyen eynde onder dit ons tegenwoordigh Placcaert te doen drucken.

VVy Committeeren den Raedt Fiscael van Gelderlandt, ende ordonnéeren wel expresselijck aen alle Officieren en VVerhouderen, die het aengaen magh, neerstelyck te sorgen, dat dit Ons tegenwoordigh gestatueerde in alle punten worde achtervolght ende gexecuteert, sonder eenigh verdragh, gunste, ofte dissimulatie. Alles nochtans by provisie, ende tot naerder dispositie. Aldus gedaen in de Cancellerye binnen Ruemonde den 8 October 1757. *Was gepara-*
pheert. TACK. vt. *Onderstondt.* Ter Ordonnantie van den Hove.
Ende was Onderteeckent. J: J: DE VVAGENER.

Bemerckinge nopende de aenhaelende sieckte de welcke
overvallen heeft de Hoorne-Beesten in de Gehuchten
de Bieft ende Leucken binnen den Lande van Weert
in den Jaere 1756., ende de Remedien die
aldaer voorgeschreeven syn geweest.

DEse sieckte veropenbaert haer aen de Hoorne beeste, die
daer mede besmet is, met een volkomentlijk ophou-
den van eten, en drincken, de Oogen worden als dan seer
waterachtigh, haeren ganck beswaert, heeft eenen Hoest,
en seer benouwden Aessem, schuddende geduyrigh het
Hoofft, ende de melck verdwynt t'seffens; Voor de meereste
geeft geen verner uytwendigh teecken van quaele, openge-
sneedensynde, bevindt men de Longe (aen welcke de sieckte
begint met eene inflammatie) geheelyck gegangreneert off
verbrandt.

De precautien die men dienelijck kan neemen, om te ver-
hoeden, dat de voorss. sieckte, niet en infecteere de stallen,
waer in die noch niet en is geweest, syn: Van de stallen
daegelycks dickwils alomme te beroocken met Azyn geschut
op gelooyende steenen, off yser, de Beesten dickwils aff-
gelaete suyre melck, ofte boter-melck te geven, ende gene-
raelyck soo veel doenelyck suyrigh Voedtsel, Oock sorge-
lyck syn, datter in, ofte ontrent de stallen geene honden
en komen, van huysen, ofte plaetsen, alwaer die sieckte is,
selfs oock geene menschen van alsulcke plaetsen, als, soo
noodigh gekleedt met Linnen, dewyl men ondervonden
heeft, dat de besmettelycke Locht, haer houdende in de
Wolle der Klederen, gelyck in de hairen van de honden, de
selve haer aen de by synde Hooren-beesten communiceert.

Soo men in eenigen stall eene Hooren beeste bevindt over-
vallen te syn met gemelde sieckte, sal-men den selven, om
de sieckte niet te laeten verspreyen, aenstondts dichte sluy-
ten, ende geslooten houden, den selven continueelyck,
gelyck voorseyt, beroocken met den damp van Azyn, de
gelonde van de siecke beesten, soo verre het mogelyk in
den

den selven stall separeeren , t'mist der siecke aen eenen cant
versaemelt synde , doen uytrotten , ende verbranden , met
daer tusschen te stroyen ongelesten Kalck , ende daer naer
in de aerde dolven , t'zye in den stall , off naest daer by ,
alwaer men oock sonder vertoeff moet dolven de gestorvene
Beesten , ten minsten ter diepte van seven voeth.

De Geneesmiddelen , die-men met succes gebruyckt heeft
voor de Hoorne-beesten , met de voorschreve sieckte be-
smet , syn van in het begin ; ende geensints daer naer , aen
de selve Aeder te laeten , verners van de besmette Beesten,
oock met geweld soo noodigh suyre affgelate melck , off
Boter-melck in te schudden , dickwils op den dagh , ende
men geeft haer twee off drymael s'daeghs eene balle van
de naervolgende Compositie

Te neemen Kletten Wortel gepoedert 2. Loot.

Solphur - - - - - 1 en een half Loot.

Salpeter - - - - - 2 Loot.

Honingh - - - - - 1 Pint.

Azyn - - - - - een halve Pint.

All dit by een gemenght synde , maeckt men daer van
vier ballen , dese Remedie repeteert men twee à dry da-
ghen naer malkanderen , daer op jedermael laetende drinc-
ken , off inschuddende aen de siecke Beeste , de quanti-
teyt van ontrent eenen pot warme Boter-melck : Doch
is nopende dese Medicine te noteeren , dat de selve niet
en magh worden gegeven , aen die Beesten , de geene
eenen stercken affganck hebben.

T O T R U R E M O N D E ,

**By JOANNES GERARDUS VAN OPHOVEN Gezwooien Drucker
van't Gelderlandt.**

